

Egy újabb kísérlet az európai adórendszer megteremtésére

Dr. Navracsics Tibor

Az Európai Bizottság május 18-án elfogadott közleményének célja, hogy új vállalkozási adórendszert teremtsen, és ezzel is segítse az európai gazdaságok koronavírus-járvány utáni újjáépítését. A közlemény célja, hogy egyrészt egy egységes társaságiadó-keretszabályt biztosítson az Európai Unió tagállamai számára, másrészt pedig olyan adóügyi menetrendet adjon, amely az elkövetkező két év tervezett lépéseit tartalmazza az adópolitika vonatkozásában.

Az adózás kezdetektől fogva az európai integráció egyik legérzékenyebb területének számított. Egyrészt értelemszerűnek tűnik az érvelés, hogy a megvalósuló egységes piac kiegyenlítetttsége és akadálytalansága maga után vonja az egységes adózás elképzelését is, amely lehetővé teszi, hogy legalább a vállalkozások vagy gazdasági szereplők azonos feltételek mellett viseljék a közterheket. Ezzel kétségtelenül az egységes belső piac egyik nagyon fontos feltétele valósulna meg.

Másrészt viszont a tagállamok éberem öröködnék saját hatásköreik felett az adópolitika vonatkozásában, szuverenitási kérdésként fogva fel az adózási hatáskörök elosztását az uniós és a nemzeti intézmények között. Mindaddig az uniós adópolitika az egységesítésig nem, csupán a közelítésig jutott el, tág közös értelmezési kereteket teremtve az egyes nemzeti adópolitikák számára – mint például az ÁFA-kulcsok vonatkozásában –, amelyek ugyan nem jelentik az egységesség kényszerét, egy bizonyos szinten azonban mégis egy irányba tereli az egymástól különböző adórendszereket.

Ezért is tűnt merész lépésnek már tavaly nyáron az Európai Bizottság adóügyi cselekvési terve, amelyre építve május 18-án a „[Közlemény a 21. századi vállalkozási adózásról](#)” címet viselő dokumentumot fogadta el a testület. A közlemény általánosságban állapítja meg, hogy a koronavírus-járvány, valamint az azt megelőző időszak gazdasági válságai olyan változásokat okoztak az államok gazdasági szerepvállalásában, amelyek európai szinten is szükségessé teszik az adórendszerek szemléleti kereteinek újrafogalmazását.

Elvi szinten ez a Bizottság szerint azt jelenti, hogy az eddigieknél egyszerűbb és átláthatóbb adórendszerekre van szükség, amelyek nehezebbé teszik az adóelkerülést, illetve amelyek áttekinthetőbbé teszik az államok gazdaságélénkítő politikáit is. Gyakorlati szinten a dokumentum ösztönzi a tagállamokat, hogy eddigi tapasztalataik alapján 2050-ig vizsgálják felül az alkalmazott adómixeket, és újakat fejlesszenek ki. Ennek keretében a Bizottság szükségesnek tartja a munkaerőre és a forgalmi jellegű adókra háruló terhek csökkentését, és az új típusú, elsősorban életmódra vagy

magatartásra koncentráló – környezetvédelmi, egészségvédelmi stb. – adók szerepének növelését.

Ezzel párhuzamosan a Bizottság vitát kíván indítani az uniós adózás jövőjéről, valamint olyan szabályok megalkotását tartja szükségesnek, amelyek kötelezik a nagyvállalatokat, hogy az átláthatóság érdekében hozzák nyilvánosságra adókulcsaikat, illetve a veszteségek kezelésének olyan módját teszik lehetővé, amely méltányosan bánik a válság előtt még nyereséges, ám a válság következtében veszteségesé vált vállalkozásokkal.

A dokumentum egyik vélhetően erősen vitatott pontja a globális minimumadó bevezetésének ötlete lesz. Az Európai Bizottság csatlakozik az OECD és a G-20 kezdeményezéséhez, amely egy globális minimumadó bevezetését tartja szükségesnek, amely a nemzetközi vállalatok minimális adószintjét határozná meg. Az elképzelésre építve a Bizottság 2023-ig új keretjogszabályt kíván előterjeszteni a vállalkozások adózására vonatkozóan az Európai Unióban, amely az alapját képezhetné egy könnyebben áttekinthető és egyszerűbb adórendszernek.

A közlemény által meghirdetett európai adóügyi reform vélhetően egészében és részleteiben is sok vitát fog kiváltani. Miközben ma már senki nem vitatja, hogy elsősorban a nemzetközi vállalatokkal kapcsolatos jogszabályok bizonyos fokú egységesítésére szükség van éppen azért, hogy áttekinthetőbbé váljanak a velük szemben alkalmazott tagállami stratégiák, az adóügyi szuverenitás továbbra is a nemzetállami identitás fontos része. Éppen ezért várhatóan már elvi alapjainál és szándékainál is erősen vitatott lesz az Európai Bizottság lépése.

A vita menetét és tónusát további tényezőként nagyban meghatározzák a tervezett lépések. A közép-európai országok közül számosan éppen az adóversenyben elért eredményeikre alapozzák versenyképességi stratégiájuk. Ők vélhetően okkal félnek a nyugat-európai országok adórendszerével történő harmonizációtól, még inkább az egységesítéstől. A globális minimumadó ebben a vitában valószínűleg csak olaj lesz a tűzre, hiszen éppen ezeknek a feltörekvő gazdaságoknak [jelent majd](#) újabb versenyképességet csökkentő tényezőt. Ebből adódóan ezek a tagállamok vélhetően tiltakozni fognak az OECD ötletének bevezetése ellen.

2021.05.20.